

ТРОПКАМЕ РЪЧЕНИЦА ПОД БЛАГОСКЛОННО ВЪНШНО НАБЛЮДЕНИЕ

ПРОФ. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

17 ноември 2017.

О т миналата сряда централните медии подхванаха традиционната двудневна веселба да отразяват не толкова съдържанието на поредния мониторингов доклад на Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и проверка, колкото заинтересованите реакции на политиците. По обичай управляващите се надпреварваха да откриват гледни точки, от които да имат основание да се похвалят (например, „най-положителният доклад от всички предишни“ или „значително по-положителен от този за

Румъния“). Опозицията, разбира се, прави същото, но с обратен знак – търси основания да почете доклада като да е мъмрене (например, брой критични забележки и посочените несвършени предишни препоръки). Сякаш сме политически малолетни и очакваме от оценката на възрастния да разберем правилно ли постъпваме.

Всъщност, периодичните доклади на ЕК не са нищо друго освен инструктаж за действие, какъвто придружава всеки новозакупен домашен уред (защото за страни като България и Румъния върховенството на

правото и механизмите за борба с корупцията са външна стока за непривична местна употреба). Но никой не чете тези инструктажи като оценки на качествата на притежателя на уреда, нали? Обратното, нито един от представителите на управляващите или опозицията не направи даже опит да назове практически действия, които ще отведат към изпълнение на препоръките, т.е. не бе заявено поне намерение да се използва уреда, който ни е предоставен още януари.

А по същество ЕК в прав текст казва, че няма смисъл да се правят други препоръки, защото евентуалното изпълнение на вече посочените (в доклада от януари тази година мерки) би било достатъчно за качествената промяна, която да премахне необходимостта от самия механизъм за наблюдение.

Но ако внимаваме не само за съдържанието на казаното, но и за твърде особения начин на изказването му от ЕК, ще забележим ключови особености. В доклада двукратно се повтаря:

„Комисията остава на мнение, че с непрекъснато политическо лидерство и решимост за постигане на напредък в реформата, България би трябвало да може да изпълни оставащите неизпълнени препоръки по МСП в близко бъдеще.”(с 1).ⁱ

„Комисията.... остава на мнение, че с непрекъснато политическо лидерство и решимост за постигане на напредък в реформата, България би трябвало да може да изпълни оставащите препоръки по МСП в близко бъдеще.” (с 12).

Казано без заобикалки: „да бихте искали, бихте напреднали достатъчно.” Което, съгласете се, е много дипломатичен начин да се каже „Ние сме напълно наясно защо вие не постигате напредък...”

Няма да сме прави обаче, ако заподозрем ЕК в особено старание да направи посланието четивно за широката или поне за интелигентната общественост. Но от друга страна, вероятно поведението на българските и румънските управляващи през последното десетилетие кара авторите на докладите да се държат като Опра Уинфри с нейната

аудитория от домакини пред телевизора: тя г-о-о-в-о-о-о-р-и-и б-а-а-а-в-н-о-о-о и повтаря най-важното по няколко пъти. Досуц като Комисията. Защото именно поведението на многократно сменялите се управляващи в двете страни не оставят място за убеждение, че са бързоразвиващи се.

Не вярвате ли?

Ето няколко най-пресни примери:

„Като цяло България е предприела конкретни стъпки за изпълнение на препоръка 4 с цел постигане на целите на втория показател.” (с 6).

„Като цяло България предприе по-нататъшни стъпки за изпълнение на четирите препоръки по третия показател.” (с 8).

„Като цяло България предприе по-нататъшни стъпки за изпълнение на четирите препоръки по четвъртия показател, съдържащи се в доклада от януари.” (10)

„Като цяло България е предприела стъпки за изпълнение на трите препоръки по петия показател, съдържащи се в доклада от януари.” (с 11).

„Като цяло България е предприела стъпки за изпълнение на препоръки 16 и 17 по шестия показател.” (с 12).

Като четете такива доклади, редовият българин е прав да възжелае нашето правителство да намери пари за грант на г-н Юнкер, с който той да прати своите служители на курс по „творческо писане” (creative writing). Но от друга страна, ако ЕК действа като единен екип, именно той се надява, че след толкова наченати стъпки адресатът на препоръките все ще стигне някъде.

Стъпки ние правим всякакви – и бързи, и ситни, че и с приключения от време на време, но без да ходим никъде. Просто тачим фолклора си. И много добре знаем, че най-важното в ръченицата е да надиграеш противника. Той ще се умори пръв и най-късно през 2019г. от изнемога ще свали мониторинговия механизъм. И-ху-ху-у!

ⁱ Европейска комисия – Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и

проверка, Брюксел, 15.11.2017г. COM(2017) 750 final,
(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/comm-2017-750_bg.pdf.) Всички позовавания са от този документ на посочения адрес.